

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА

04053, Київ, пров. Несторівський, 4, тел. 235 96 01, факс. 235 96 05, e-mail: zak_norm@rada.gov.ua

№ 22/28-1-21

„27” 02 2017 р.

**Першому заступнику
Голови Комітету
Верховної Ради України
з питань законодавчого
забезпечення правоохоронної
діяльності**

ПАЛАМАРЧУКУ М. П.

Шановний Миколо Петровичу!

На Ваш лист від 15 лютого 2017 року № 04-18/3-315 надсилаємо пропозиції до проектів Законів: «Про внесення змін до Кримінального кодексу щодо встановлення кримінальної відповідальності за недбале ставлення до роботи з системою автоматизованого арешту коштів» (реєстр. № 4346 від 31.03.2016), «Про внесення змін до Кримінального Кодексу щодо встановлення відповідальності за посередництво у підкупі» (реєстр. № 4358 від 01.04.2016), «Про внесення змін до Кримінального кодексу щодо встановлення відповідальності за невиконання річного фінансового плану державного підприємства, порушення порядку його затвердження» (реєстр. № 4396 від 12.04.2016), «Про внесення змін до Кримінального кодексу щодо підвищення відповідальності за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням» (реєстр. № 4407 від 13.04.2016), «Про внесення змін до статті 97 Закону Про Національну поліцію» (реєстр. № 5650 від 17.01.2017), «Про внесення змін до Закону Про Національну поліцію щодо ідентифікації поліцейських» (реєстр. № 5700 від 23.01.2017), «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу щодо врегулювання окремих питань підслідності» (реєстр. № 5720 від 26.01.2017, № 5720-1 від 10.02.2017 р.).

Додаток: на 15 арк.

З повагою

**Директор,
член-кореспондент НАН України**

ПРОПОЗИЦІЇ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за недбале ставлення до роботи з системою автоматизованого арешту коштів» (реєстр. № 4346 від 31.03.2016 р.)

Законопроект розроблено з метою запобігання незаконним діям з системою автоматизованого арешту коштів та недопущення порушення права власності особи, до якої застосовуватиметься такий засіб забезпечення позову як арешт рахунку.

Поділяючи стурбованість авторів законопроекту щодо удосконалення механізм захисту права власності осіб, щодо яких застосовується арешт рахунків вважаємо за доцільне зауважити наступне.

1. Законопроектом пропонується запровадити кримінальну відповідальність за незаконні дії з системою автоматизованого арешту коштів шляхом доповнення Кримінального кодексу новою нормою ст. 376-2.

Варто зауважити, що станом на 01.03.2017 року законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження системи автоматизованого арешту коштів у цивільному та господарському судочинстві» (реєстр. № 3768 від 14.01.2016) яким передбачено початок роботи автоматизованої системи не прийнято. Тому аналіз складу пропонованого злочину є передчасним з огляду, зокрема, на невизначеність суб'єктів його вчинення.

Разом з цим, визначення в якості суб'єкта злочину судді, головуючого судді, як це пропонується проектом, викликає зауваження в частині покладення на суддю здійснення невластивої йому функції щодо забезпечення виконання судових рішень, що не повною мірою узгоджується з функціональним призначенням суду - виключно здійснення правосуддя (стаття 124 Конституції України).

Авторами не дотримано вимог законодавчої техніки в частині забезпечення стабільності закону і точності термінології, оскільки відображення у диспозиції норми вичерпного переліку суб'єкта злочину у відповідності до назви посади (начальник відділу державної виконавчої служби), призведе до необхідності внесення змін у випадку, наприклад, зміни назви органу, або посади. Загально прийнятим у кримінальному законі є вживання узагальнюючого поняття “службова особа, яка має право доступу до цієї системи”.

2. Викликає сумнів доцільність положень частин 4, 5 пропонованої норми щодо відповідальності за внесення недостовірної інформації до системи автоматизованого арешту коштів через несумлінне ставлення до

правил роботи з такою системою, якщо це спричинило майнову шкоду у значному розмірі.

Так, відповідальність за невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб передбачено ст.367 (Службова недбалість) і додаткової регламентації не потребує.

3. Доповнення кримінального законодавства новою нормою обов'язково передбачає вирішення питання щодо підслідності пропонованих до криміналізації діянь, а отже внесення відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України. Відповідні зміни проектом не передбачені.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**

ПРОПОЗИЦІЇ
до проекту Закону України “Про внесення змін до Кримінального
Кодексу України щодо встановлення відповідальності за посередництво
у підкупі”
(реєстр. № 4358 від 01.04.2016 р.)

Законопроект розроблено з метою запобігання і протидії корупції у публічній і приватній сферах суспільних відносин шляхом запровадження відповідальності за посередництво у підкупі.

Поділяючи стурбованість авторів законопроекту щодо законодавчого забезпечення реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності за корупційні діяння вважаємо за доцільне зауважити наступне.

1. Законопроектом пропонується доповнити КК України статтею 368-5, що передбачає відповідальність за посередництво у підкупі, “тобто посередництво у пропонуванні, обіцянні, переданні та одержанні неправомірної вигоди”.

Фактично формою посередництва у “пропонуванні, обіцянні, переданні та одержанні неправомірної вимоги” є власне пропозиція, обіцянка, передача неправомірної вигоди, відповідальність за які вже передбачена чинним кримінальним законом.

Зокрема, ст. 354. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації, ст. 368-³. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми, ст. 368-⁴. Підкуп особи, яка надає публічні послуги, ст. 369. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі, ст. 369-². Зловживання впливом.

Названі склади злочинів є формальними, тобто вважаються закінченими з моменту самого факту пропозиції, обіцянки, надання вигоди, незалежно від згоди суб'єкта, якому вони адресуються, тобто посередник з моменту передачі, пропозиції, обіцянки неправомірної вигоди вже вчиняє закінчений злочин і підлягає відповідальності.

2. Доповнення кримінального законодавства новою нормою обов'язково передбачає вирішення питання щодо підслідності пропонованих до криміналізації діянь, а отже внесення відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України. Відповідні зміни авторами не пропонуються.

3. Загалом, прагнення підвищити ефективність протидії корупції шляхом посилення кримінально-правових репресій щодо певних категорій осіб є помилковим підходом у здійсненні антикорупційної діяльності.

Очевидно, що проблема поширення корупції має вирішуватись в контексті підвищення ефективності діяльності органів по виявленню,

розслідуванню фактів підкупу, а також суду, оскільки протидія злочинності взагалі і корупції, зокрема, потребує системного підходу, поєднання профілактичних, правоохоронних та репресивних заходів, чітко визначених пріоритетів та її належного забезпечення (кадрово-професійного, інформаційно-аналітичного, науково-методичного, матеріально-технічного тощо).

Окрім того, зауважимо, що протидія корупції виключно кримінально-правовими методами виявиться неефективною, адже причини цього явища мають здебільшого соціально-економічний характер, і тому, кримінально-правові позиції держави не будуть сприйматись як справедливі, а кримінально-правові приписи не будуть виконуватися.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**

ПРОПОЗИЦІЇ
«Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо
встановлення відповідальності за невиконання річного фінансового
плану державного підприємства, порушення порядку його
затвердження/погодження)»
(реєстр. № 4396 від 12.04.2016 р.)

Законопроект розроблено з метою встановлення передумов виконання річних фінансових планів державних підприємств, відновлення ефективності управління державними підприємствами, забезпечення прибуткової діяльності таких підприємств та відповідно збільшення обсягу надходжень до Державного бюджету України за результатами господарської діяльності державних підприємств.

Поділяючи стурбованість автора законопроекту щодо запровадження ефективного управління державними підприємствами, відновлення внутрішнього економічного ринку, збільшення експорту товарів з великою часткою доданої вартості, збільшення обсягу надходжень до Державного бюджету України вважаємо за доцільне зауважити наступне.

1. Законопроектом пропонується запровадити кримінальну відповідальність за невиконання річного фінансового плану державного підприємства, порушення порядку його затвердження/погодження шляхом доповнення Кримінального кодексу новою нормою ст.210-1.

Автором не дотримано вимоги законодавчої техніки в частині точності термінології. Зокрема, використання терміну “посадова особа” не відповідає змісту уживаному у кримінальному законі поняття “службова особа”, що є неприпустимим з позицій однакового застосування закону.

2.3 огляду на те, що кримінальна відповідальність є найсуворішим видом юридичної відповідальності основною підставою криміналізації діянь визначено їх суспільна небезпечність. У пояснювальній записці автором не наведено критерії суспільної небезпеки порушення керівником порядку затвердження/погодження річного фінансового плану державного підприємства, а також його невиконання.

Натомість, твердження про те, що “відсутність кримінальної відповідальності за невиконання річного фінансового плану державного підприємства, порушення порядку його затвердження/погодження робить за можливе уникнення від відповідальності неефективних менеджерів державних підприємств» не може вважатись достатнім аргументом обґрунтованості необхідності прийняття законопроекту.

Пропоновані положення містять зайву деталізацію і по суті описують діяння, вчинення яких є підставою притягнення особи до дисциплінарної відповідальності.

3. Доповнення кримінального законодавства новою нормою обов'язково передбачає вирішення питання щодо підслідності пропонованих до криміналізації діянь, а отже внесення відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України. Відповідні зміни автором не пропонуються.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**

ПРОПОЗИЦІЇ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо підвищення відповідальності за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням)»

(реєстр. № 4407 від 13.04.2016 р.)

Законопроект розроблено з метою є встановлення передумов недопущення та попередження нецільового використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням шляхом посилення санкцій кримінально-правових норм.

Поділяючи стурбованість автора законопроекту щодо забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності за злочинні посягання у сфері державного сектору економіки вважаємо за доцільне зауважити наступне.

1. Законопроектом пропонується посилити санкції ст. 210 КК шляхом виключення з ч.1 альтернативних видів покарань у виді штрафу, обмеження волі, виправних робіт і запровадженням безальтернативного покарання у виді позбавлення волі на строк до п'яти років, з обов'язковим позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Відповідно до ч. 1 ст. 65 КК України суд має призначати покарання, враховуючи ступінь тяжкості вчиненого злочину, особу винного та обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання.

Прийняття законопроекту надмірно обмежить суд при розгляді справ про злочини, передбачені статтею 210 КК, оскільки наявність безальтернативного покарання за некваліфіковане діяння (ч.1) суперечить засадничому принципу диференціації (індивідуалізації) кримінальної відповідальності та покарання.

Встановлення безальтернативних санкцій за вчинення злочину суперечить ст. 61 Конституції України, згідно з якою юридична відповідальність особи має індивідуальний характер, та рішення Конституційного Суду України №15-рп/2004 від 2 листопада 2004 року, відповідно до якого "суд індивідуалізує покарання, необхідне і достатнє для виправлення засуджених; загальні засади призначення покарання не містять винятків щодо неврахування ступеня тяжкості; керуючись загальними засадами призначення покарання, суд має призначати покарання конкретній особі за конкретний злочин, максимально індивідуалізуючи покарання; згідно з принципом індивідуалізації юридичної відповідальності при призначенні покарання суд має враховувати обставини справи". Зазначені

положення закріплені і в міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

За змістом вимог ст. 50КК покарання будучи заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого, має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами.

Досягнення завдань кримінальної відповідальності та мети покарання передбачає застосування принципу співрозмірності тяжкості покарання суспільній небезпечності злочину, який у даному випадку буде порушено.

З огляду на викладене є підстави вважати, що передбачені законопроектом зміни унеможливають як реалізацію права засудженої особи на пом'якшення покарання, так і можливість для суду врахувати при призначенні покарання обставини, які його пом'якшують (ст. 66 КК).

2. Викликає заперечення пропозиція щодо запровадження у санкції ч. 2 ст. 210 КК альтернативного покарання у виді довічного позбавлення волі. Відповідно до змісту ст. 63, ст. 64 КК це покарання встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, коли суд не вважає за можливе застосовувати позбавлення волі на певний строк і полягає в ізоляції засудженого та розміщенні його до кримінально-виконавчої установи закритого типу довічно.

Запровадження довічного позбавлення волі поряд з альтернативними позбавленням волі від 12 до 15 років ставить нецільове використання бюджетних коштів на один щабель з таким злочинами, як умисне вбивство, вчинене за обтяжуючих обставин (ч.2 ст. 115 КК України), порушення законів та звичаїв війни, поєднані з умисним вбивством (ч.2 ст. 438 КК України), застосування зброї масового знищення, якщо воно спричинило загибель людей чи інші тяжкі наслідки (ч. 2 ст. 439 КК України), геноцид (ч.1 ст. 442 КК України) та ін.

Подібна законодавча пропозиція не узгоджується із загальновизнаним у доктрині кримінального права принципом, за змістом якого покарання має відповідати рівню суспільної небезпеки злочину, за який встановлюється це покарання.

3. На підставі викладеного не доводиться поділяти думку автора про те, що прийняття цього законопроекту (а саме посилення заходів кримінальної репресії) необхідне “для запровадження ефективного управління державними підприємствами, відновлення їх платоспроможності, конкурентоздатності, прибутковості, відновлення внутрішнього економічного ринку, збільшення експорту товарів з великою часткою доданої вартості, збільшення обсягу надходжень до Державного бюджету України”.

Практика запровадження надмірних заходів кримінально-правової репресії без застосування організаційних, соціально-економічних, ідеологічних заходів є хибною у протидії злочинності загалом та подоланні корупції, зокрема.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**

ПРОПОЗИЦІЇ
до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 97
Закону України «Про Національну поліцію» щодо виплати одноразової
грошової допомоги поліцейському»
(реєстр. № 5650 від 17.01.2017 р.)

Проект Закону України «Про внесення змін до статті 97 Закону України «Про Національну поліцію» щодо виплати одноразової грошової допомоги поліцейському» розроблено з метою посилення соціального захисту поліцейських.

У проекті закону пропонується внести зміни до статті 97 Закону України «Про Національну поліцію» щодо виплати одноразової грошової допомоги поліцейському, що врегульовують соціальний захист поліцейських, які до прийняття на службу до поліції під час виконання службових обов'язків в органах внутрішніх справ чи проходженні служби в органах внутрішніх справ отримали поранення (контузії, травми або каліцтва), або які втратили працездатність внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням служби в органах внутрішніх справ.

Внесення змін до пункту 1 частини 1 статті 97 Закону України «Про Національну поліцію» звужує коло осіб, яким за законом може бути виплачена одноразова грошова допомога, оскільки зазначена стаття у чинній редакції містить норму про те, що одноразова грошова допомога виплачується у разі «...смерті працівника поліції внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого за зазначених обставин». Поняття «працівник поліції» є ширшим за змістом поняттям, оскільки включає в себе й інших працівників органів внутрішніх справ, а не лише поліцейських.

Підтримуючи розширення обсягу гарантій отримання грошової (матеріальної) допомоги працівниками міліції, поліції та поліцейськими, що передбачені у пунктах 3-6 частини 1 статті 97 проекту закону, варто висловити наступне.

На наш погляд, слід узгодити наведені зміни зі змістом абзацу 3 пункту 15 Розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію», згідно з яким право на отримання одноразової грошової допомоги, інших виплат, передбачених Законом України «Про міліцію», зберігається і здійснюється в порядку, що діяв до набрання чинності Законом України «Про Національну поліцію».

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**

ПРОПОЗИЦІЇ
до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про Національну поліцію» (щодо ідентифікації поліцейських)»
(реєстр. № 5700 від 23.01.2017 р.)

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про національну поліцію» (щодо ідентифікації поліцейських)» розроблено з метою удосконалення системи персональної ідентифікації поліцейських, а також підвищення рівня довіри населення до поліції, вдосконалення законодавства України у сфері правоохоронної діяльності, підвищення прозорості надання поліцейських послуг, встановлення демократичних принципів діяльності поліції, зменшення кількості випадків зловживання владою, перевищення влади та службової недбалості поліцейськими, збільшення ефективності захисту своїх прав громадянами. Крім цього, реалізація норм законопроекту сприятиме лібералізації законодавства та інтеграційному поступу України до ЄС.

Законопроектом запропоновано виключити частину 2 статті 17 Закону, закріпити дані положення статті 17 в розділі III статті 17-1 в частині, що стосується службового посвідчення та індивідуального номеру поліцейського. З огляду на це слід висловити такі міркування.

1. У випадку використання поліцейським засобів індивідуального захисту до них кріпиться нашивка з індивідуальним номером, який зазначається на нашивці таким чином, *щоб забезпечити можливість його розпізнавання на відстані і фіксації за допомогою технічних засобів*. Дана норма, на наш погляд, має оціночні поняття в частині забезпечення можливості розпізнавання на відстані і фіксації за допомогою технічних засобів індивідуального номеру жетона. У проекті закону не зазначається, на якій відстані можливе таке розпізнавання за допомогою технічних засобів чи без їх допомоги.

2. Статтю 20 Закону пропонується доповнити новою частиною 6, де буде зазначено, що «поліцейські несуть персональну дисциплінарну відповідальність за порушення вимог частини третьої цієї статті». Такі приписи повинні узгоджуватися та відповідати положенням Дисциплінарного статуту Національної поліції України. При цьому слід враховувати положення проекту Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» (реєстр. № 4670 від 16.05.2016 р.), який був 15.11.2016 р. прийнятий Верховною Радою України у першому читанні та готується до розгляду парламентом у другому читанні.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**

ПРОПОЗИЦІЇ
до проекту Закону України
„Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України
щодо врегулювання окремих питань підслідності”
(реєстр. № 5720 від 26.01.2017 р.)

Метою законопроекту декларовано „приведення положень Кримінального процесуального кодексу України у відповідність до Концепції реформування кримінальної юстиції України”.

У зв'язку з цим, пропонуються зміни до ст.ст. 3, 38, 216, 232, 246, 575 КПК, якими виключаються положення, що надають право органам Державної кримінально-виконавчої служби України (далі–ДКВС) здійснювати досудове слідство.

ДКВС в кримінальному процесі виконувала роль органу дізнання (відповідно до приписів КПК 1960 р. начальники виправно-трудових установ, слідчих ізоляторів, лікувально-трудових профілакторіїв і виховнотрудових профілакторіїв, пізніше – начальники установ виконання покарань, слідчих ізоляторів – у справах про злочини проти встановленого порядку несення служби, вчинені працівниками цих установ, а також у справах про злочини, вчинені в розташуванні зазначених установ належали до осіб, що провадять дізнання у справах щодо злочинів невеликої тяжкості). Функції досудового слідства на такі органи не покладались.

За приписами КПК 2012 р. хоча і залишилась така форма досудового розслідування як дізнання (п. 4 ст. 3), вона набула зовсім іншого змісту. Згідно з п. 8 ч. 2 ст. 18 Закону „Про Державну кримінально-виконавчу службу України” та абз. 9 ч. 1 ст. 5 Закону „Про оперативно-розшукову діяльність” посадові і службові особи органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів здійснювали лише оперативно-розшукові заходи у порядку, передбаченому законодавством України. З прийняттям Закону „Про Вищу раду правосуддя” органи ДКВС наділені повноваженнями органів досудового розслідування

Разом з тим, віднесення до їх компетенції будь-яких злочинів, вчинених на території або в приміщеннях ДКВС, становить ризики зловживань, оскільки, з одного боку, позбавляє засуджених (затриманих) права на незалежне розслідування кримінального правопорушення (особою, яка не перебуває в системі ДКВС), а з іншого – утруднює притягнення до кримінальної відповідальності посадових осіб системи ДКВС.

За таким підходом законодавця, спираючись на ст. 104 КПК 1960 р., можна до органів досудового слідства віднести й інші державні служби, що здійснювали дізнання (з надзвичайних ситуацій, прикордонну, фінансового моніторингу, тощо).

Враховуючи позицію Європейського суду з прав людини про те, що „особи, які проводять перевірки, і ті, хто проводить розслідування, повинні

бути незалежними за ієрархічним та відомчим підпорядкуванням від будь-кого, хто причетний до подій у справі; слідчі мають бути незалежними на практиці” (справа „Давидов та інші проти України” (2010 р.)), вважаємо слушними пропозиції щодо виключення положень кримінального процесуального закону, які надають право органам ДКВС здійснювати досудове слідство (залишаючи їм приналежність до оперативно-розшукових підрозділів).

Разом з тим, декларування мети прийняття пропонованих змін як „приведення положень закону у відповідність із Концепцією реформування кримінальної юстиції” видається не коректним, оскільки порушується юридична сила закону і підзаконного нормативно-правового акта.

Також, оскільки назва законопроекту про внесення змін і доповнень до чинного законодавства повинна відображати сутність та зміст таких пропозицій, то видається доцільним її уточнення, оскільки проект стосується не лише зміни підслідності в кримінальному провадженні, а діяльності ДКВС як органу досудового розслідування.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**

ПРОПОЗИЦІЇ
до проекту Закону України
„Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо
врегулювання окремих питань підслідності”
(реєстр. № 5720-1 від 10.02.2017 р.)

Метою законопроекту декларовано „недопущення розширення повноважень органів Державної кримінально-виконавчої служби України шляхом виключення органів Державної кримінально-виконавчої служби України із переліку органів досудового розслідування”.

У зв'язку з цим, пропонується виключити органи Державної кримінально-виконавчої служби України із переліку органів досудового розслідування; скасувати повноваження органів Державної кримінально-виконавчої служби України в частині розслідування злочинів, вчинених на території або в приміщеннях Державної кримінально-виконавчої служби України (далі–ДКВС).

ДКВС в кримінальному процесі виконувала роль органу дізнання (відповідно до приписів КПК 1960 р. начальники виправно-трудових установ, слідчих ізоляторів, лікувально-трудових профілакторіїв і виховнотрудових профілакторіїв, пізніше – начальники установ виконання покарань, слідчих ізоляторів – у справах про злочини проти встановленого порядку несення служби, вчинені працівниками цих установ, а також у справах про злочини, вчинені в розташуванні зазначених установ належали до осіб, що провадять дізнання у справах щодо злочинів невеликої тяжкості). Функції досудового слідства на такі органи не покладались.

За приписами КПК 2012 р. хоча і залишилась така форма досудового розслідування як дізнання (п. 4 ст. 3), вона набула зовсім іншого змісту. Згідно з п. 8 ч. 2 ст. 18 Закону „Про Державну кримінально-виконавчу службу України” та абз. 9 ч. 1 ст. 5 Закону „Про оперативно-розшукову діяльність” посадові і службові особи органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів здійснювали лише оперативно-розшукові заходи у порядку, передбаченому законодавством України. З прийняттям Закону „Про Вищу раду правосуддя” органи ДКВС наділені повноваженнями органів досудового розслідування

Разом з тим, віднесення до їх компетенції будь-яких злочинів, вчинених на території або в приміщеннях ДКВС, становить ризики зловживань, оскільки, з одного боку, позбавляє засуджених (затриманих) права на незалежне розслідування кримінального правопорушення (особою, яка не перебуває в системі ДКВС), а з іншого – утруднює притягнення до кримінальної відповідальності посадових осіб системи ДКВС.

За таким підходом законодавця, спираючись на ст. 104 КПК 1960 р., можна до органів досудового слідства віднести й інші державні служби, що здійснювали дізнання (з надзвичайних ситуацій, прикордонну, фінансового моніторингу, тощо).

Враховуючи позицію Європейського суду з прав людини про те, що „особи, які проводять перевірки, і ті, хто проводить розслідування, повинні бути незалежними за ієрархічним та відомчим підпорядкуванням від будь-кого, хто причетний до подій у справі; слідчі мають бути незалежними на практиці” (справа „Давидов та інші проти України” (2010 р.)), вважаємо слушними пропозиції щодо виключення положень кримінального процесуального закону, які надають право органам ДКВС здійснювати досудове слідство (залишаючи їм приналежність до оперативно-розшукових підрозділів).

Внесення змін до ст. 9-1 Закону „Про оперативно-розшукову діяльність” видається недоцільним, оскільки ДКВС за своїм правовим статусом і завданнями може здійснювати оперативно-розшукову діяльність, тим більше, що змін до ст. 5 цього Закону не пропонується.

Також, оскільки назва законопроекту про внесення змін і доповнень до чинного законодавства повинна відображати сутність та зміст таких пропозицій, то видається доцільним її уточнення, оскільки проект стосується не лише зміни підслідності в кримінальному провадженні, а діяльності ДКВС як органу досудового розслідування.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**